

ŽIVA BAŠTINA

Hodam ulicama ovog sivog grada nadajući se da ću sresti neko poznato lice. Obratila sam pažnju na izraze lica ljudi koji su mi išli u susret, nije baš teško primjetiti brigu, teret i nervozu na njihovim licima. Samo su neki prolaznici imali osmijeh na licu. U tom trenutku, mnogo toga mi je bilo u mislima, ali jedna misao je bila dovoljna da mi okupira razum. Svako ima svoju životnu priču. Svi su na neki način patili. Svako sa sobom nosi neki teret. Život je teška igra u kojoj na kraju svako završava isto. Duša me zaboli, a srce mi se cijepa kada shvatim da vrijeme i godine nisu kazaljke na satu kako bih ih mogla vratiti nekoliko godina unazad.

Ponekad, kada me uhvati nostalgija za nečim i kada se nađem u gomili obaveza, odem do djedove kuće, na mjesto gdje sam bila najsretnija. Pogledam u kuću koja više i nije kuća. Stara, mračna, pomalo i jeziva, ne liči na onu iz mojih sjećanja. Stanem, pogledam oko sebe i shvatim da su na ulici neki novi ljudi, neka nova djeca. Zatim, dižući pogled visoko prema nebu, zahvalim se Bogu što mi je ponudio najljepše mjesto koje je bilo ogledalo mog djetinjstva, a ujedno se zapitam: Zašto se baš sve promijenilo? Godinama shvatih koliko volim svoj zavičaj. Svojom ljepotom i originalnošću uvijek su se isticali vjerski objekti koji su oduvijek u meni budili strahopoštovanje i divljenje. Često odem da obiđem Tunel spasa, simbol otpora koji svjedoči historiji mog zavičaja, moga grada, pa shvatim koliko snage i prkosa ima u mom zavičaju pa kako da ga ne volim?! Kako da ne volim ljepote Vrela Bosne, ispod snažnog Igmana?! Velika aleja, duga stoljetna aleja kestenova, prirodni park ispresijecan izvorima i potocima, odmor za dušu i oči. Kada bih znala da imam još jedan dan, otišla bih na Stojčevac. Predivni grmovi divljih ruža, malina i kupina čine da poželiš da ostaneš tu, da ne mrdaš. Zatim se sjetiš da se u blizini ovog prirodnog raja nalazi i nekropola Vrutci s arheološkim nalazištem nekadašnje crkve sv. Stjepana Prvomučenika, kao i Rimski most iz osmanlijskog perioda pa poželiš da obiđeš sva mjesta tako brzo. Zašto je moj zavičaj najljepši na svijetu? Možda zbog prahistorijskog naselja u Butmiru, možda zbog Vijećnice, Inat kuće, Begove džamije, Principovog mosta, Marijinog dvora, Svrzine kuće, Zemaljskog i Historijskog muzeja, Narodnog pozorišta ili samog Sebilja koji je u srcu čaršije. Ne znam, ali sam u jedno sigurna. Da svaki dan pišem o svom zavičaju, mogla bih puno toga napisati. Moju domovinu krasi ljepote starih kraljevskih gradova kao što su Bobovac, Visoko, Travnik, Počitelj, Livno, Tešanj, Jajce. Uvijek me pitaju postoji li mjesto u mojoj mašti u kojem osjećam postojanje neke magije i čarolije. Ja

im onako ponosno odgovorim da u mojoj mašti takvog mjesta nema. Bude im čudan taj moj odgovor i pomisle kako nemam mašte i radoznalosti. Međutim, nisu ni svjesni da ja zapravo živim u takvom mjestu. Čarolija za mene ne predstavlja magične moći i slične stvari o kojima se prave filmovi. Za mene je čarolija onaj osjećaj kad kročiš u neko mjesto, neki grad, neku državu i jednostavno osjetiš olakšanje, mir i spokoj. Postoji izreka koja kaže da nas putovanja prvo ostave bez riječi, a onda nas "pretvore" u pripovjedače koji drugima sa oduševljenjem opisujemo naše uspomene sa različitih mjesta. Iako sam proputovala kroz mnoge zemlje i vidjela različite krajolike, kada izađem na ulice svoga grada i svoje domovine budem najvjerniji turista. I tako u nedogled započinje moje svakodnevno putovanje. Po meni, dovoljno je reći Sarajevo. Spoj različite kulturne baštine. Ni sa kim se sudbina nije tako poigrala kao sa mojim gradom i baš iz tog razloga svaki put kada ga spomenem stavljam epitet najljepši moj grad, moje Sarajevo. Najljepše je biti turista u vlastitom gradu gdje se iznova i iznova svaki put oduševim svemu što taj grad ponudi kada prođem njegovim ulicama. Grad ljubaznih, dobrih i uslužnih ljudi koje bolna historija nije pokolebala i poput feniksa su se digli iz pepela i dokazali, a i dalje svakim danom sve jače i jače dokazuju, da nas ratne slike i bolna historija nisu uništile, već samo ojačale. Zato o svom gradu pričam ponosno. Iako sam rođena ovdje, bar na trenutak se upustim u ludu avanturu "putovanja" kroz svoj grad. Svaki put mi se sve više i više otvara, otvara svoju dušu i dopušta mi da u odaje njegovog srca uđem sve dublje. Kao da mi svaki put oda po još jednu tajnu za koju do sada nisam znala. Od obale, mostova, historijskih građevina pa do različitih običaja kao da mi sve te divne slike svaki put odaju po još koju tajnu. Smatram da su svi običaji kao i tradicije vrijedni spomena, ali o našim se treba pisati i pričati. To je ono što nas čini posebnim. Kod nas je običaj da mi Bošnjaci ne znamo za riječ "stranac". Kod nas su svi dobrodošli. Ne gledamo niti vjersku niti bilo kakvu drugu pripadnost niti opredijeljenost. Možda zato baš u srcu grada džamija, katedrala i sinagoga odzvanjaju i dišu istom jačinom. Tramvajem prolazimo kroz jedan vremenski period raznih kultura Bosne i Hercegovine, različitih perioda, ali i velikih simbola našeg grada i našeg zavičaja. Samim tim i tramvaj je simbol grada Sarajeva. U Sarajevu imamo mnogo mostova uz koje se prostiru i mnogobrojna šetališta koja su prilagođena svim uzrastima, ali i koja donose mir, opuštanje, pravi odmor i rekreaciju. O ljepoti rijeke Miljacke možemo mnogo pričati jer je ona jako bitna za naš grad, jer je po njoj i prozvan "Grad na Miljacki". Grad koji vječno traje i koji opstaje unatoč svemu i svima, koji se iznova "bori" za svoje ljepote i simbole. Baščaršija je srce grada Sarajeva. Glavni trg sa mnogo dućana svake

vrste, ljudi koji svojim osmijesima mame i radnje koje privlače svojim izborom. Miris somuna i ćevapa je neizbježan detalj o kojem pričaju svi koji posjete Sarajevo, jer Sarajevo je poznato po najboljim ćevapima već dugi niz godina. Medresa, biblioteka, hamam i bezistan su stvari koje krase čaršiju, a podigao ih je čuveni Gazi Husrev-beg, bosanski beg u Osmanskom carstvu, ali i veliki graditelj u gradu Sarajevu. Bosna i Hercegovina je mali dragulj u srcu Balkana koji je pretrpio mnogo, ali i dalje sija istim sjajem. Dok su drugi tražili spas van granica naše domovine, postoje i oni koji su odlučili suočiti se sa vlastitom sudbinom i svoj život dati za domovinu jer njihov život i jeste bila domovina. Govorim o periodu koji je zapravo kao jedan ekser koji nas probija i bode do same srži, a to je rat. Ne bih mogla završiti, a da ne spomenem naše heroje. Orden heroja oslobodilačkog rata bilo je najveće vojno odlikovanje Armije Republike Bosne i Hercegovine tokom rata u BiH. Ta počasna titula heroja ne može pripasti svakome, već samo onima koji su je i dostojni. Broj devet je veoma značajan broj kada pogledamo vremeplov naše historije. Izet Nanić, Mehdi Hodžić, Midhad Hujdur, Hajrudin Mešić, Safet Zajko, Enver Šehović, Adil Bešić, Nesid Malkić i Safet Hadžić su naši heroji, ali prije svega heroji ove države koji su se počasno borili i davali svoj život za nju. Priču o devet heroja trebaju da znaju svi Bošnjaci. Ne smijemo zaboraviti naše heroje jer sve ono što je danas i sve ono što smo mi, to smo zahvaljujući njima. Danas hodamo bez pognute glave i sa ponosom u nama. Kroz našu državu su prošli mnogi, ali niko nije mogao ostaviti toliki snažan pečat kao oni. Naši branitelji, heroji, naš ponos i dika. Bosna i Hercegovina.

Bosna i Hercegovina je jedinstvena u mojim očima, za mene jedina. Prepuna je mojih uspomena i svih ljudi čije su stope na njenom tlu. Lijepo je posjetiti svjetske metropole, ali najljepše je vratiti se kući, tamo gdje si svoj.

Hana Banda